

ETIČKI KODEKSI

u lokalnoj samoupravi

Zakornitost

Nepriistrasnost

Objektivnost

Transparentnost

Vodič

za građane/građanke
za primjenu Etičkog kodeksa
Skupštine grada Gradiška

Zakonitost

Nepriistrasnost

Uvod

Vodič za građane/građanke za primjenu Etičkog kodeksa Skupštine grada Gradiška (u daljem tekstu Etički kodeks) daje praktična pojašnjenja u vezi sa pojedinim, važnim, aspektima primjene Etičkog kodeksa.

Ovaj vodič je, prije svega, namijenjen građanima/građankama Gradiške, kako bi jasnije razumjeli obaveze odbornika/odbornica u Skupštini grada Gradiška (u daljem tekstu: Skupština) kao neposredno izabranih predstavnika / predstavnicu građana Gradiške, a u vezi sa obavezama koje za odbornike/odbornice proističu iz Etičkog kodeksa, kao i obaveze tijela Grada Gradiška koja su nadležna za praćenje primjene Etičkog kodeksa.

Takođe, ovaj vodič za cilj ima i povećanje očekivanja javnosti u vezi sa etičkim ponašanjem odbornika/odbornica, te povećanje povjerenja građana/građanki u radu Skupštine. Zbog svoje prirode, kao dokumenta zasnovanog uglavnom na načelima, Etički kodeks zahtijeva pojašnjenja i tumačenja radi njegove bolje primjene u praksi. Iz tog razloga, neophodno je neposredno angažovanje lokalnih vlasti ali i najšire javnosti, kako bi Etički kodeks istinski predstavljao moralni okvir odgovornog ponašanja.

Vodič

za građane/građanke
za primjenu Etičkog kodeksa
za izabrane odbornike u
Skupštini grada Gradiška

Objektivnost

Transparentnost

Etički kodeks

Skupština grada Gradiška je, na sjednici održanoj u decembru 2023. godine, usvojila Etički kodeks. Odbornici/odbornice Skupštine Grada, kao neposredno izabrani predstavnici svih građana u Gradu Gradiška, uzajamno se obavezuju na poštovanje Etičkog kodeksa, a sve u cilju jačanja povjerenja javnosti, ličnog i političkog integriteta i autoriteta koji pripada Skupštini i njima kao sastavnom dijelu Skupštine.

Odbornici/odbornice su obavezni poštovati sljedeće osnovne principe djelovanja:

1. Poštovanje zakona i drugih propisa,
2. Očuvanje integriteta,
3. Nediskriminacija,
4. Odgovornost i javni interes,
5. Javnost rada i
6. Uzajamno poštovanje i komunikacija

U okviru ovih osnovnih principa, Etički kodeks utvrđuje i nešto konkretnija pravila ponašanja odbornika/odbornica u vezi sa aktivnim ili pasivnim podmićivanjem; primanjem ili nudičenjem poklona; obavezom sprečavanja sukoba interesa i upravljanja sukobom interesa; odnosom prema učesnicima na sjednicama Skupštine i njenih tijela; odnosima s javnošću i dr.

Etički kodeks obavezuje odbornike/odbornice na etično ponašanje ne samo na sjednicama Skupštine, već i u širem kontekstu odnosa prema građanima/građankama i javnosti. Odbornici/odbornice su dužni da ispunjavaju ove, visoke, standarde uzornog ponašanja, koje u domaćem jeziku označava najviše etičke standarde i moralne norme poželjnog ponašanja pojedinca. Pored principa i normi ponašanja propisanih samim Etičkim kodeksom, odbornici/odbornice su dužni da se pridržavaju obaveza koje proističu iz drugih propisa, a posebno onih koji regulišu izborni proces, te sprečavanje sukoba interesa.

Zakonitost

Nepristrasnost

Šta predstavlja kršenje odredbi Etičkog kodeksa?

Svako ponašanje odbornika/odbornica koje je suprotno ili nije u potpunosti u skladu sa principima i pravilima definisanim Etičkim kodeksom predstavlja kršenje odredbi ovog kodeksa.

Tako će odbornik/odbornica izvršiti povredu Etičkog kodeksa ukoliko je neopravdano odsutan sa sjednica Skupštine ili njenih tijela, ukoliko krši odredbe o sukobu interesa (npr. obavlja nespojive funkcije ili ne prijavljuje sukoba interesa), ukoliko prilikom vršenja povjerenih javnih dužnosti promoviše političke subjekte i dr.

Često nije u potpunosti jasno da li određeno ponašanje predstavlja povredu Etičkog kodeksa. Upravo iz ovog razloga prijavljivanje sumnje u povredu Etičkog kodeksa predstavlja veoma važan mehanizam, jer se bez ovih prijava ne bi moglo ni saznati za ponašanje odbornika/odbornica koje možda predstavlja povredu Etičkog kodeksa.

Objektivnost

Transparentnost

Šta mogu/trebaju građani/građanke u vezi sa kršenjem Etičkog kodeksa?

Kršenje Etičkog kodeksa od strane odbornika/odbornica, a posebno ona ponašanja za koja je utvrđeno da predstavljaju teže povrede, svakako izazivaju sumnju u zakonit, odgovoran i nepristrasan rad odbornika/odbornica. Ukoliko se ovakvi slučajevi ne rasprave i ne riješe na transparentan način, u skladu sa odredbama Etičkog kodeksa, to može podrivati povjerenja javnosti i u rad same Skupštine. Stoga je izuzetno važno da građani/građanke reaguju na svaku sumnju da je došlo do kršenja odredbi Etičkog kodeksa.

Etički kodeks omogućava svakom građaninu/građanki da prijavi sumnju u povrede Etičkog kodeksa.

Prijave se vrše Etičkom odboru kao stalnom radnom tijelu Skupštine. Ovaj odbor broji sedam članova/članica, od kojih se predsjednik i dva člana biraju iz reda odbornika/odbornica, a četiri člana se biraju iz reda uglednih i afirmisanih građana.

Prijava se dostavlja pisanim putem i mora sadržavati podatke o podnosiocu prijave (ime i prezime, adresa, kontakt telefon), označenje lica protiv koga se podnosi prijava i razloge prijave, priložene dokaze ili upućivanje na instituciju kod koje se nalaze dokazi, datum i mjesto podnošenja prijave i mora biti potpisana od strane lica koje je označeno kao podnosilac prijave (puno ime i prezime podnosioca prijave). Etički odbor neće razmatrati anonimne prijave.

Prijava se podnosi na:

**Grad Gradiška, Skupština grada,
Etički odbor, Vidovdanska 1a,**
sa naznakom

**„Prijava kršenja etičkog kodeksa za
izabrane odbornike u Skupštini
grada Gradiška“**

ili

e-mail: skupstina@gradgradiska.com

Zakoničnost

Nepristrasnost

Kakve su obaveze nadležnih tijela u vezi sa prijavama za povrede Etičkog kodeksa?

Svaka prijava se obavezno razmatra od strane Etičkog odbora. Postupak se provodi u skladu sa Etičkim kodeksom, te u skladu sa Poslovnikom o radu Etičkog odbora.

Poslovník o radu Etičkog odbora možete preuzeti na web stranici Grada.

Prilikom provođenja postupka, Etički odbor je obavezan da postupi po prijavama za utvrđivanje povreda odredbi Etičkog kodeksa i ovlašten je da provede postupak ispitivanja osnovanosti prijave, da provede dokazni postupak i da nakon toga utvrdi da li postoji neka od povreda Etičkog kodeksa.

U vezi sa ovim postupkom ispitivanja, odnosno nakon okončanja istog, Etički odbor će:

1. Donijeti odluku o odbijanju prijave, ukoliko Etički odbor smatra da nema dovoljno dokaza ili da utvrđeno činjenično stanje ukazuje da ne postoji kršenje Etičkog kodeksa.
2. Donijeti odluku kojom se utvrđuje povreda i izriče sankcija u zavisnosti od težine povrede, ukoliko Etički odbor smatra da utvrđeno činjenično stanje dokazuje postojanje odgovornosti prijavljenog odbornika.
3. U slučaju kada Etički odbor utvrdi da u konkretnom slučaju postoje indicije o učinjenom krivičnom djelu, prekršaju i slično, Etički odbor će bez odlaganja obavijestiti nadležni organ o podnesenoj prijavi.

Vodič

za građane/građanke
za primjenu Etičkog kodeksa
za izabrane odbornike u
Skupštini grada Gradiška

O mjerama prema odborniku/odbornici, odlučuje Skupština.

Objektivnost

Transparentnost

Koje mjere su propisane za povrede Etičkog kodeksa?

Etički kodeks propisuje sljedeće mjere za utvrđene povrede Etičkog kodeksa:

U slučajevima kada se utvrdi da je odbornik prekršio neku od odredaba ovog Kodeksa, može se izreći: opomena, javna opomena i novačna kazna.

„Opomena“ se izriče za lakše kršenje odredbi Kodeksa i može je izreći Odbor nakon sprovedenog postupka u skladu sa Kodeksom.

„Javna opomena“ se izriče za teža kršenja odredbi Kodeksa, a izriče je Odbor nakon provedenog postupka po prijavi.

„Novčana kazna“ se izriče za teža i ozbiljna kršenja odredbi Kodeksa i može iznositi 20% do 50% od naknade koja pripada odborniku (odbornički dodatak) za period od jednog do šest mjeseci od dana konačnosti odluke.

Etički odbor je dužan obavještavati javnost o svim slučajevima kada utvrdi da je bilo povreda Etičkog kodeksa, a utvrđene povrede se objavljuju u „Službenom glasniku grada Gradiška“.

Pored navedenih mjera, određene teže povrede, odnosno ponašanja odbornika/ odbornica u vezi sa odredbama o zabrani aktivnog ili pasivnog podmićivanja, sukobu interesa i dr, mogu biti predmetom postupaka nadležnih organa u okviru prekršajnih, krivičnih ili postupaka za odlučivanje o sukobu interesa, ali se ovi postupci naravno, vode u skladu sa drugim propisima. Prijavljivanje povreda Etičkog kodeksa veoma je važno i sa ovog stanovišta, jer može omogućiti ili barem povećati mogućnost da nadležni organi saznaju za neetično postupanje odbornika/ odbornica koje ukazuje na obilježja prekršaja, krivičnih djela, ili povrede republičkih propisa o sukobu interesa.

Zakovitost

Nepristrasnost

Koja su prava građana/ građanki nakon prijave povrede Etičkog kodeksa?

Dužnost Etičkog odbora je da predsjednik Odbora u roku od osam dana od dana donošenja odluke Odbora po podnesenoj prijavi, obavijestiti podnosioca prijave o postupku koji je preduzeo i o odlukama koje je Odbor donio.

Ukoliko je bila uložena žalba na odluku Odbora, predsjednik Odbora će u roku od osam dana od dana donošenja odluke po žalbi obavijestiti podnosioca prijave.

Prije svega, Etički odbor je dužan da najmanje jednom godišnje izvještava Skupštinu o primjeni Etičkog kodeksa, te se ovi izvještaji trebaju naći na dnevnom redu sjednica Skupštine, odnosno kao dio godišnjih izvještaja o radu Skupštine. Takođe, a u skladu sa odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama, svaki građanin se može obratiti gradskim organima zahtjevom za slobodan pristup informacijama, te tražiti informacije o postupanju po prijavi povrede Etičkog kodeksa.

Zahtjev za slobodan pristup informacijama može se preuzeti na internet stranici Grada.

**Etički kodeks, kao i druge
dokumente i informacije možete
preuzeti na internet stranici
(www.gradgradiska.com)**

Vodič

za građane/građanke
za primjenu Etičkog kodeksa
za izabrane odbornike u
Skupštini grada Gradiška